

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2020. december 2., szerda

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás a családi gazdaságokról szóló 2020. évi CXXIII. törvényhez 1702

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás a közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet módosításáról szóló 534/2020. (XI. 30.) Korm. rendelethez 1715

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a családi gazdaságokról szóló 2020. évi CXXIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A magyar mezőgazdaság gazdálkodási struktúrái jelentősen eltérnek a nyugat-európai gyakorlattól. Az egyes szabályozási területeken önálló kategóriák, szervezeti formák és minősítések alakultak ki, amelyek egymásnak történő megfeleltetése és az átfedések felderítése az állampolgárok számára nehézséget okoz. A magyar mezőgazdaságban a gazdaságok tulajdonosai helyzetük optimalizálása érdekében más-más jogi, adózási kategóriákba sorolják magukat, amely során a szabályzás réseit kihasználva indokolatlanul eltérnek az ökonomiai viszonyoktól. Ez a helyzet a gazdálkodási struktúrák átláthatatlanságát okozza, amely növeli az adminisztratív terheket. Az agrárium szerkezete jogi, formai értelemben erősen fragmentált, ami torzítja az ágazatot jellemző mutatókat, megnehezíti a külső finanszírozás bevonását és mind az állam, mind a gazdálkodók oldalán jelentős kapacitásokat köt le.

Az Európai Unióban, így hazánkban is problémát jelent a mezőgazdasági generációváltás. Ezen a területen is fontos az állami beavatkozás, mivel kizárólag folyamatos generációs megújulás mellett biztosítható az agrár- és élelmiszergazdaság működőképessége. Az agrár-generációváltás problémáinak megoldásában jelentős lépést jelenthet az őstermelői réteg átláthatóbbá tétele, illetve a családi gazdálkodók jogszabályi környezetének rendbetétele.

A családi gazdálkodás a mezőgazdaság domináns formája mind a fejlett, mind a fejlődő országokban. A családi gazdaságok mellett az ENSZ 2019–2028-közötti évtizedet az Egyesült Nemzetek Családi Gazdálkodásának Évtizedeként (UNDF) jelölte meg, amelyben Magyarország is szerepet vállalt.

Magyarország Alaptörvénye P) cikkének (2) bekezdésében foglalt előírás alapján az integrált mezőgazdasági termelés-szervezésre és a családi gazdaságokra, továbbá más mezőgazdasági üzemekre vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

A törvény közös, adópolitikai, agrárigazgatási, valamint gazdaság szerkezetátalakítási törekvéseket foglal össze, amellyel a jelenlegi mezőgazdasági őstermelők, illetve családi gazdálkodók működésének jogszabályi háttere rendezésre és egyszerűsítésre kerül. A törvény célja, hogy hozzájáruljon a gazdaság kifehérítéséhez, az adminisztrációs terhek csökkentéséhez, horizontális és vertikális együttműködésre ösztönözzön, erősítse a termelők piaci alkupozícióját, javítsa a versenyképességet.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A törvény célja, hogy meghatározza azokat a szabályokat, amelyek a családi gazdálkodás üzemi formáit és működését rendezik. Családi gazdálkodásnak a családtagok részvételével, erőforrásaik közös felhasználásával és munkájuk eredménye által közös boldogulásuk érdekében végzett mező- és erdőgazdasági tevékenység, valamint kiegészítő tevékenység minősül.

A törvény hatálya a mezőgazdasági őstermelőkre, az őstermelők családi gazdaságára és a családi mezőgazdasági társaságokra terjed ki. Szabályozza az őstermelők családi gazdaságának és a családi mezőgazdasági társaság alapítását, működését, valamint a mezőgazdasági őstermelők, az őstermelők családi gazdaságának és a családi mezőgazdasági társaságoknak a nyilvántartását.

2. §

Tartalmazza a törvényben használt alapvető fogalmak meghatározását.

3. §

Mezőgazdasági őstermelő az a mezőgazdasági őstermelői nyilvántartásban szereplő természetes személy, aki – a munkajogi szabályokkal összhangban – betöltötte a 16. életévét, saját gazdaságában őstermelői tevékenységet folytat. A saját gazdaság fogalma tág: részét képezi a természetes személy használatában álló mező-, erdőgazdasági hasznosítású föld, a mezőgazdasági termelőeszközök, valamint a termelés eredménye felhasználásának joga. Azonban nem szükséges, hogy a természetes személy mező-, erdőgazdasági hasznosítású föld használatának jogával rendelkezzen, mert vannak olyan tevékenységek (például méhészet), amelyek esetében nem ez szükséges.

Az egymással átfedő, egymást kiegészítő jogi formák tisztázása érdekében meghatározásra kerül, hogy a mezőgazdasági őstermelő az őstermelői tevékenysége tekintetében őstermelőként vagy őstermelői családi gazdaság tagjaként járhat el. A mezőgazdasági őstermelőnek választania kell, hogy önállóan vagy őstermelők családi gazdaságának tagjaként folytatja az őstermelői tevékenységét. Az őstermelői tevékenysége tekintetében emellett nem lehet egyéni vállalkozó. A főszabály alól kivételt jelent, ha a kiegészítő tevékenységből származó éves bevétele meghaladja az őstermelői tevékenységből származó éves bevételének negyedét, mert ebben az esetben a kiegészítő tevékenysége kikerül az őstermelői tevékenysége köréből.

Ha valaki bármilyen mező- és erdőgazdasági tevékenységet a családi gazdaságában egyéni vállalkozóként végzett, akkor az átmeneti rendelkezések alapján e törvény hatálybalépésétől kezdődően őstermelőnek minősül, és e tevékenységet nem végezheti egyéni vállalkozóként. Ha mégis egyéni vállalkozóként kíván működni, akkor törlik az őstermelői nyilvántartásból.

4. §

A természetes személyt a mezőgazdasági őstermelői nyilvántartásba az Agrárkamara jegyzi be, ettől kezdődően jogosult a természetes személy az őstermelői tevékenysége folytatására. A bejegyzés iránti kérelem tartalmazza a személyazonosító adatokat, az elérhetőségre vonatkozó adatokat, valamint a tevékenységre vonatkozó adatokat. Emellett a természetes személy a kérelemben nyilatkozik arról, hogy megfelel a 3. §-ban meghatározott feltételeknek, miszerint saját gazdasággal rendelkezik, annak működtetésében folyamatosan részt vesz, és a törvényben meghatározott kivételtől eltekintve nem folytat egyéni vállalkozóként őstermelői tevékenységet.

A nyilvántartás naprakészségének biztosítása érdekében a természetes személynek a mezőgazdasági őstermelői nyilvántartásban szereplő bármely adat változásáról 15 napon belül értesítenie kell az Agrárkamarát.

A nyilvántartásból törölni kell azt a mezőgazdasági őstermelőt, aki ezt kérelmezi, aki meghal, aki nem felel meg a 3. § (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek. Törölni kell továbbá azt a mezőgazdasági őstermelőt is, akit a mezőgazdasági igazgatási szerv 6 hónapon belül eltiltott a tevékenysége folytatásától, aki támogatás igénybevételehez a támogatás nyújtása szempontjából lényeges körülmény tekintetében valótlan adatot szolgáltat, vagy aki a változás-bejelentési kötelezettségét határidőben és az erre irányuló felszólítás ellenére, a felszólításban megjelölt határidőben nem teljesíti. Ez utóbbi három esetben az Agrárkamara a törléstől számított 5 évig nem veheti nyilvántartásba a kérelmezőt.

5. §

A mezőgazdasági őstermelőket a mezőgazdasági igazgatási szerv ellenőrzi az őstermelői tevékenységük, az általuk közölt adatok és nyilatkozatok, valamint az őstermelői termék értékesítésének jogszerűsége tekintetében. Ha a mezőgazdasági igazgatási szerv az ellenőrzés során szabálytalanságot tár fel, akkor a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvényben meghatározott jogkövetkezmények mellett

a mezőgazdasági őstermelő által forgalmazott terméket lefoglalhatja, elrendelheti a forgalomból kivonását és a megsemmisítését.

6. §

Az egymással hozzátartozói láncolatot képező mezőgazdasági őstermelők az őstermelői tevékenységüket végezhetik őstermelők családi gazdasága formájában is. E termelési közösség váltja ki a közös őstermelői igazolványt és a családi gazdaságokat is. Jellemzője, hogy nem minősül önálló jogalanynak, mert a tagok mezőgazdasági őstermelőnek minősülnek. Az őstermelők családi gazdasága a tagok vagyonától elkülönült önálló vagyonnal nem rendelkezik. Legalább két, hozzátartozónak minősülő mezőgazdasági őstermelő létesítheti annak érdekében, hogy az őstermelői tevékenységüket személyesen közreműködve együttesen végezzék. Egy mezőgazdasági őstermelő egyidejűleg nem lehet tagja több őstermelői családi gazdaságnak. Azokban a kérdésekben (például ügyvitel), amelyet e törvény nem szabályoz, az őstermelők családi gazdaságára a Ptk. polgári jogi társasági szerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

7. §

Az őstermelők családi gazdasága – a mezőgazdasági őstermelőkhöz hasonlóan – a nyilvántartásba vételét követően kezdheti meg a tevékenységét. A nyilvántartásba vételről az Agrárkamara dönt. A nyilvántartásba vétel iránti kérelem a kérelmezők hozzátartozói minőségének feltüntetése mellett tartalmazza az őstermelők családi gazdaságának alapításáról szóló szerződést, amelynek rendelkezni kell a törvényben meghatározott kérdésekről. A tag a használatukban lévő mező-, erdőgazdasági hasznosítású földeket, a termelőeszközöket és az ahhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogokat a tagok közös használatába adja. Az átadás a tagok tagsági jogviszonyának fennállásáig vagy az őstermelők családi gazdasága fennállásáig hatályos. A szerződésben meg kell határozni a közösen folytatni kívánt mezőgazdasági és kiegészítő tevékenységeket. Meg kell határozni a személyes közreműködés formáját, amely azt jelenti, hogy saját maga által végzett munkával vesz részt az őstermelők családi gazdaságának működtetésében, azonban e munkára a jogalkotó nem határoz meg semmilyen ismérvet vagy korlátot. E rendelkezés utal arra is, hogy az őstermelők családi gazdaságának tagjai egymással munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló jogviszonyban nem állnak. A szerződésben meg kell jelölni az őstermelők családi gazdaságának központját, valamint a képviselőjét. A képviselő a képviseletre csak a nyilvántartásba vétellel válik jogosulttá.

A tagok hozzátartozói minőségében vagy az alapító szerződésben bekövetkezett változásokról az őstermelők családi gazdasága képviselőjének 15 napon belül értesítenie kell az Agrárkamarát.

Az Agrárkamara a mezőgazdasági őstermelő vonatkozásában törli az őstermelők családi gazdaságában való részvételre utaló adatokat, ha a tagsági jogviszony azért szűnik meg, mert a hozzátartozói láncolat megszakad.

8. §

Az őstermelők családi gazdaságának a nyilvántartásban szereplő képviselője a többi tag képviseletében jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat. A képviselet csak az őstermelők családi gazdasága tevékenysége körében tett jognyilatkozatokra érvényes.

A képviselő képviseleti joga alól kivételt képez, hogy a tagok és az alkalmazottak az őstermelői tevékenységgel előállított termék értékesítése során eljárhatnak a többi tag nevében.

9. §

Az őstermelők családi gazdasága termelési közösségi jellege alapozza meg, hogy a tagok által átadott mezőgazdasági termelőeszközöket közösen használják. A polgári jogi társaságra vonatkozó szabályoktól eltérően főszabályként a tagok az őstermelők családi gazdasága nyereségében és veszteségében egyenlően osztoznak, de az alapító szerződésben ettől eltérhetnek.

10. §

A polgári jogi társaságra vonatkozó szabályoktól eltérően az őstermelők családi gazdaságát alapító szerződés nem szűnik meg, ha megszűnik egy tag tagsági jogviszonya. Az őstermelők családi gazdaságát alapító szerződés hatályban marad addig, amíg a tagok száma egy före nem csökken.

A tagsági jogviszony megszűnik a tag halála, a mezőgazdasági őstermelői nyilvántartásból történő törlése, a saját döntéséből történő kilépése, a hozzátartozói minőségének megszűnése esetén, valamint akkor is, ha olyan tag tagsági jogviszonya szűnik meg, aki összekötötte a tagot a hozzátartozói láncolattal. A tag halála esetén a mezőgazdasági őstermelő jogutódja a többi tag hozzájárulásával a jogelőd helyébe léphet, ha a tagokkal hozzátartozói láncolatban áll. A törvény nem tér ki a házastársra, ezért rá az általános szabályok vonatkoznak: az őstermelők családi gazdaságát alapító szerződés módosításával az őstermelő házastárs is taggá válhat, amennyiben a hozzátartozói láncolat fennáll.

Ha az őstermelők családi gazdasága képviselőjének szűnik meg a tagsági jogviszonya, akkor az Agrárkamarának történő bejelentésben azt is meg kell jelölni, hogy ki lesz az új képviselő. Ha a képviselő tagsági jogviszonya annak halálával, a mezőgazdasági őstermelői nyilvántartásból történő törlése miatt vagy a hozzátartozói láncolat megszakadása miatt szűnik meg, akkor a többi tagnak 15 napon belül be kell jelenteniük az új képviselőt.

El kell számolni 60 napon belül azzal a taggal vagy jogutódjával, akinek a tagsági jogviszonya megszűnik. A tag által átadott mező-, erdőgazdasági hasznosítású földek, valamint mezőgazdasági termelőeszközök közös használatát meg kell szüntetni.

11. §

Az őstermelők családi gazdaságát a mezőgazdasági igazgatási szerv ellenőrzi az őstermelők családi gazdaságának tevékenysége, a közölt adatok és nyilatkozatok, valamint az őstermelői termék értékesítésének jogszerűsége tekintetében. Ha a mezőgazdasági igazgatási szerv az ellenőrzés során szabálytalanságot tár fel, akkor a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvényben meghatározott jogkövetkezményeket az őstermelők családi gazdaságának minden tagja ellen alkalmazza, tehát a tagok a bírság megfizetésére egyetemlegesen kötelesek, és a tevékenységtől való eltiltás minden tagra vonatkozik. A mezőgazdasági igazgatási szerv a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvényben meghatározott jogkövetkezmények mellett a mezőgazdasági őstermelő által forgalmazott terméket lefoglalhatja, elrendelheti a forgalomból kivonását és a megsemmisítését.

12. §

A mezőgazdasági őstermelők és az őstermelők családi gazdaságának nyilvántartását a mezőgazdasági igazgatási szerv az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszerben üzemelteti, amely ezen adatok tekintetében közhitelesnek minősül. Az őstermelők családi gazdaságának adatait az őstermelői nyilvántartásban kell tárolni oly módon, hogy a mezőgazdasági őstermelői nyilvántartásban fel kell tüntetni a mezőgazdasági őstermelőknek az őstermelők családi gazdaságában való részvételét.

A mezőgazdasági igazgatási szerv a mezőgazdasági őstermelő számára a nyilvántartásba vétel során FELIR azonosítót állapít meg.

A mezőgazdasági igazgatási szerv az Agrárkamara számára elektronikus hozzáférést biztosít az őstermelői nyilvántartáshoz.

13. §

A törvény meghatározza azon adatokat, amelyeket az őstermelői nyilvántartás tartalmaz, továbbá amelyek a nyilvántartás adatai közül bárki számára megismerhetők. Az adatok nyilvánosságának oka a széles körű fogyasztói tájékoztatás, az élelmiszer-biztonság, valamint a termék nyomon követhetőségéhez fűződő érdek. A mezőgazdasági őstermelők neve nyilvános adatnak minősül, mivel az fémjelzi az őstermelői gazdaságát. A mezőgazdasági igazgatási szerv az őstermelői nyilvántartásban szereplő adatokat, ha az őstermelő a mezőgazdasági őstermelői nyilvántartásból történő törlést követően éri el az öregségi nyugdíjra való jogosultságot, akkor a jogosultság elérésének időpontját követő 5. év végéig tárolja. Ha az őstermelő

a mezőgazdasági őstermelői nyilvántartásból történő törlés előtt elérte az öregségi nyugdíjra való jogosultságot vagy meghalt, akkor mezőgazdasági igazgatási szerv az adatokat a törlést követő 5. év végéig tárolja.

A mezőgazdasági igazgatási szerv az őstermelői nyilvántartásban szereplő adatokról és azok változásáról adatot szolgáltat az állami adóhatóságnak, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szervnek, a kormányhivatalnak, a vásár, piac, termelői piac fenntartójának, üzemeltetőjének az érintett szerv saját feladatainak ellátása érdekében végzett ellenőrzés céljából, továbbá a Központi Statisztikai Hivatal részére statisztikai célra és az agrárminiszter irányítása alatt álló agrárgazdasági elemzésekkel foglalkozó intézmény részére statisztikai és gazdaságelemzési célra az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvényben (a továbbiakban: Éltv.) meghatározott módon, egyedi azonosításra alkalmas módon, egyéb statisztikai, illetve tudományos kutatási célra személyazonosításra alkalmatlan módon.

14. §

A családi mezőgazdasági társaság egy speciális működési forma, amelyként olyan, legalább két taggal rendelkező gazdasági társaságot, szövetkezetet vagy erdőbirtokossági társulatot lehet nyilvántartásba venni, amelynek tagjai hozzátartozói láncolatban állnak egymással és amely kizárólag mező-, erdőgazdasági és kiegészítő tevékenységet végez. Egy személy nem lehet tag egynél több családi mezőgazdasági társaságban. Jogi személy a családi mezőgazdasági társaságnak nem lehet tagja kivéve, ha megszerzi saját üzletrészét, illetve részvényét.

15. §

A családi mezőgazdasági társaságok nyilvántartásba vételéről az Agrárkamara dönt. A nyilvántartásba vételi eljárás teljesen független a cégbíróági eljárástól. A családi mezőgazdasági társaság nyilvántartásba vételének feltétele, hogy a gazdasági társaság, a szövetkezet vagy az erdőbirtokossági társulat a cégbíróság által már bejegyzésre került. Ennek oka a tagok adminisztrációs terheinek csökkentése. Ugyanis ha már nem felelnek meg az e törvényben rögzített feltételeknek (megszűnt a tagok hozzátartozói minősége), gazdasági társaságként, szövetkezetként vagy erdőbirtokossági társulatként akkor is tovább működhet.

A nyilvántartásba vételről az Agrárkamara dönt. A nyilvántartásba vétel iránti kérelem a kérelmezők hozzátartozói minőségének feltüntetése mellett tartalmazza a választott jogi személynek a Ptk.-ban, valamint az erdőbirtokossági társulatról szóló törvényben meghatározottaknak megfelelő létesítő okiratát, amelynek rendelkezni kell a törvényben meghatározott kérdésekről. A létesítő okiratban rendelkezni kell arról, hogy a Földforgalmi törvényben meghatározott jogcímeken átadják a családi mezőgazdasági társaságoknak a tagok a tulajdonukban lévő mező-, erdőgazdasági hasznosítású földek használatát, a termelőeszközöket és az ahhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogokat. A szerződésben meg kell határozni a személyes közreműködés módját és annak elszámolási rendjét.

A tagok hozzátartozói minőségében vagy a hozzátartozói láncolatban elfoglalt helyében bekövetkezett változásokról 15 napon belül értesíteni kell az Agrárkamarát.

Az Agrárkamara törli a családi mezőgazdasági társaságot a nyilvántartásból, ha a családi mezőgazdasági társaság azt kérelmezi vagy nem felel meg a 14. §-ban meghatározott feltételeknek: ha nem gazdasági társasággá vagy szövetkezetté alakul át, ha a tagok száma egy főre csökken, vagy a mező-, erdőgazdasági és kiegészítő tevékenységen kívül más tevékenységet is végez. Törölni kell a családi mezőgazdasági társaságot, ha a családi mezőgazdasági társaság tagjának hozzátartozói minősége megszűnik vagy hozzátartozói láncolata megszakad, és a társaságban a hozzátartozói minőségét elvesztő vagy a hozzátartozói láncolatból kieső tag a tagsági jogviszonyát nem szünteti meg.

Az Agrárkamara a családi mezőgazdasági társaság nyilvántartásában szereplő adatokat az abból való törlést követő 5. év végéig tárolja.

Az Agrárkamara a mezőgazdasági igazgatási szerv számára az őstermelők nyilvántartásával kapcsolatos feladatainak ellátása érdekében adatot szolgáltat a családi mezőgazdasági társaságok nyilvántartásából.

Az Agrárkamara a nyilvántartásban szereplő adatokról és azok változásáról adatot szolgáltat az agrárpolitikáért felelős miniszternek, az állami adóhatóságnak, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szervnek, a kormányhivatalnak, a vásár, piac, termelői piac fenntartójának, üzemeltetőjének az érintett szerv saját feladatainak ellátása érdekében végzett ellenőrzés céljából, továbbá a Központi Statisztikai Hivatal részére statisztikai célra és

az agrárminiszter irányítása alatt álló agrárgazdasági elemzésekkel foglalkozó intézmény részére statisztikai és gazdaságelemzési célra az Éltv.-ben meghatározott módon, egyedi azonosításra alkalmas módon, egyéb statisztikai, illetve tudományos kutatási célra személyazonosításra alkalmatlan módon.

16. §

Felhatalmazó rendelkezések.

17–18. §

Hatályba léptető és hatályvesztő rendelkezések.

19. §

Átmeneti rendelkezések.

20. §

A törvény sarkalatosságára vonatkozó rendelkezés.

21–25. §

A mezőgazdasági őstermelőkre vonatkozó szabályozás átalakításával összefüggő fogalomváltozások miatt szükséges módosítások átvezetése.

26. §

A mezőgazdasági őstermelő fogalmának meghatározása – változatlan tartalommal – átkerül a családi gazdaságokról szóló törvénybe.

Az éves minimálbér fogalmi meghatározására azért van szükség, mert számos új rendelkezés bevételi értékhatára 2021. január 1-jétől az éves minimálbér mértékéhez van kötve. Az új fogalom egyértelműen kimondja, hogy a személyi jövedelemadó törvény alkalmazása során éves minimálbéren a kötelező legkisebb munkabér tizenkétszeresét kell érteni.

A mezőgazdasági őstermelői tevékenységek körét 2021-től nem a személyi jövedelemadó törvény, hanem a családi gazdaságokról szóló törvény fogja meghatározni. Az őstermelői tevékenységek köre kibővül a Földforgalmi törvényben meghatározott kiegészítő tevékenységekkel, melyek a hatályos szabályok alapján nem minősülnek őstermelői tevékenységnek. Lényeges, hogy a családi gazdaságokról szóló törvény alapján mezőgazdasági őstermelő kiegészítő tevékenységet csak akkor folytathat, ha az éves bevétele nem haladja meg a teljes őstermelői tevékenységből származó bevétele negyedét.

27. §

A mezőgazdasági őstermelő által a jogszabály vagy nemzetközi szerződés alapján az őstermelői tevékenységével összefüggésben folyósított támogatások nem minősülnek bevételnek, azaz adómentessé válnak, így azokat sem a bevételi értékhatár, sem a jövedelem számítása során nem kell figyelembe venni.

28. §

Az értékesítési betétlap hitelesítési és érvényesítési funkciója ugyan megszűnik, azonban a mezőgazdasági őstermelő továbbra is választhatja azt, hogy bevételeit az értékesítési betétlapon, mint a személyi jövedelemadóról szóló törvényben nevesített alapnyilvántartáson, vezeti. Ily módon vezetett nyilvántartás esetén a kifizetőnek be kell jegyeznie az értékesítési betétlapra az általa az őstermelőnek kifizetett összeget, kivéve akkor, ha az őstermelő a kifizető által kiállított bizonylaton aláírásával jelzi azt a szándékát, hogy a kifizetett összeget saját maga írja be a betétlapra.

29. §

Az erdőfelújítást ösztönző kedvezményes szabályok.

30. §

A közös őstermelői tevékenység és a családi gazdaság keretében történő gazdálkodás szabályainak egységesítése miatt közös őstermelői tevékenységet az őstermelők családi gazdasága (ÖCSG) keretében lehet végezni. A veszteségelhatárolásra vonatkozó szabályrendszer változatlanlansága mellett a rendelkezést az új fogalmak miatt szükséges módosítani.

31. §

Évi 600 ezer forintról az éves minimálbér felére nő azon értékhatár, amelyet el nem érő éves bevétel esetén a mezőgazdasági őstermelőnek nem kell jövedelmet megállapítania, azaz nem keletkezik személyi jövedelemadó kötelezettsége. Az új szabály egyrészt megnöveli az őstermelők adómentességének bevételi értékhatárát, másrészt annak a minimálbérhez kötésével megvalósul az értékhatár éves valorizációja.

32. §

Az őstermelői adókedvezményt kizárólag csak azon magánszemélyek érvényesíthetik, akik rendelkeznek a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv által megállapított, az ügyfél kérelmére nyilvántartásba vett ügyfél-azonosítóval. A szabályok pontosítása a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény többszöri módosításaival kerül összhangba.

33. §

Az őstermelői igazolvány fizikális formájának, illetve az értékesítési betétlap hitelesítési funkciójának eltörlésével összhangban a mezőgazdasági őstermelőnek a számára kifizetést teljesítő kifizetőnek e jogállását nem a hitelesített betétlap felmutatásával, hanem egyéb módon (pl.: az őstermelői igazolvány elektronikus formájának felmutatásával, őstermelői igazolványa számának bemondásával) kell igazolnia. Amennyiben az őstermelő a jogállását megfelelő módon igazolta, akkor a kifizetőnek nem kell adóelőleget megállapítani.

34. §

A javaslat az Szja tv. adóelőlegre vonatkozó szabályait hozza összhangba a módosuló adómegállapítási szabályokkal.

35. §

2021-től az átalányadózás már nemcsak a 8 millió forintot, hanem az éves minimálbér tízszeresét el nem érő bevétellel rendelkező mezőgazdasági őstermelők számára is elérhetővé válik, mely intézkedéssel megvalósul az értékhatár éves valorizációja is.

36. §

Az átalányadózást választó mezőgazdasági őstermelők a hatályos szabályok alapján az állattenyésztésből vagy állati termék előállításából származó bevételrész tekintetében 94 százalék, míg az egyéb őstermelői tevékenységből származó bevételrész tekintetében 85 százalék költséghányadot vonhatnak le. A törvényjavaslat az őstermelők által alkalmazható költséghányadot egységesen 90 százalékban határozza meg függetlenül attól, hogy az őstermelő milyen tevékenységet végez.

37. §

A költségek fedezetére, fejlesztési célra adott támogatás fogalmának (Szja tv. 3. § 42. pont) kiegészítésével összefüggésben szükséges átmeneti rendelkezés, amely alapján a kiegészített fogalom 2019. január 1-jétől alkalmazható (a Katv. módosításával analóg módosítás).

38. §

Az Szja tv. egyes mellékleteit módosító mellékleteket beiktató rendelkezés.

az 1. mellékletéhez

Adómentessé válik az átalányadózást alkalmazó őstermelő éves jövedelmének azon része, amely nem haladja meg az éves minimálbér felét.

A társas vállalkozás tagja által a törvényben nevesített jogcímenek (pl.: termőföld használatának átengedése, a társas vállalkozás által átengedett költség fedezetére vagy fejlesztési célra adott támogatásnak nem minősülő mezőgazdasági támogatás) a tagoknak jutott összegek után nem keletkezik adókötelezettség. A különböző jogcímenek a tagoknak adómentesen átadott tételek összértéke az adóévben nem haladhatja meg az 50 millió forintot. Az értékhatárt meghaladóan juttatott összeget a magánszemély egyéb jövedelmének kell tekinteni, azonban – az általános szabályoktól eltérően – a jövedelem után adóelőleget nem kell fizetni.

Adómentessé válik továbbá a törvényben meghatározott méhészeti termékek értékesítéséből származó bevétel.

a 2. mellékletéhez:

A rendelkezés rögzíti, hogy a termőföld nem minősül kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszköznek, így annak értékesítése esetén az ingatlanértékesítésre vonatkozó általános szabályokat lehet alkalmazni.

a 3. mellékletéhez:

Az őstermelői igazolvány fizikai formájának megszűnésével összhangban az értékesítési betétlap 2021-től nem képezi az őstermelői igazolvány részét, illetve megszűnik az érvényesítési és hitelesítési funkciója is. A módosítás ezen változásokkal összhangban módosítja az Szja tv. 5. számú mellékletét.

a 4. mellékletéhez:

A mezőgazdasági őstermelői tevékenységek körét jelenleg a személyi jövedelemadóról szóló törvény 6. számú melléklete határozza meg, azonban az őstermelők szabályozásának átalakításával összhangban a fogalmat 2021-től a családi gazdálkodókról szóló törvény fogja meghatározni.

A közös őstermelői tevékenység és a családi gazdaság keretében történő gazdálkodás szabályainak egységesítése miatt 2021-től közös őstermelői tevékenységet az őstermelők családi gazdasága (ŐCSG) keretében lehet végezni. Az őstermelők családi gazdaságának alapítására, illetve működésére vonatkozó szabályokat a családi gazdálkodókról szóló törvény határozza meg. Átalányadózás abban az esetben alkalmazható, ha a családi őstermelői tevékenységből származó bevétel az adóévben nem haladja meg a tagok számának – de legfeljebb négy főnek – és az átalányadózás értékhatárának a szorzatát, de legfeljebb az éves minimálbér negyvenszeresét. A felső értékhatár kiszámításánál az őstermelők családi gazdaságának az adóév utolsó napján megállapított létszámát kell alapul venni.

az 5. mellékletéhez:

2021-től fő szabály szerint a mezőgazdasági őstermelők átalányadózonak minősülnek. Így az őstermelőnek az előző évre vonatkozó éves bevallásában akkor kell nyilatkozatot tennie, ha nem választja az átalányadózást (ideértve azt is, ha az átalányadózás feltételei nem állnak fenn), mert egyéb módon (tételes költségelszámolás, 10 százalékos költséghányad alkalmazásával) határozza meg a jövedelmét.

39. §

Szövegcsere módosítások.

Az a) ponthoz: a költségek fedezetére vagy fejlesztési célra folyósított támogatás fogalmának kiegészítése (Szja tv. 3. § 42. pont) tekintettel arra, hogy a fiatal mezőgazdasági termelők indulásához, gazdaságalapításához adott támogatáshoz hasonlóan működik a mezőgazdasági kisüzemek fejlesztéséhez nyújtandó támogatás is, amely az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában a Vidékfejlesztési Program keretében valósul meg, a hatályos fogalom pedig ezt nem tartalmazza, indokolt annak kiegészítése (a Katv. módosításával analóg módosítás).

A b)–f) pontokhoz: a mezőgazdasági őstermelőkre vonatkozó szabályozás átalakításával összefüggő fogalomváltozások miatt szükséges módosítások átvezetése.

A g) *ponthoz*: A mezőgazdasági őstermelő által a jogszabály vagy nemzetközi szerződés alapján az őstermelői tevékenységével összefüggésben folyósított támogatások 2021-től nem minősülnek bevételnek, azaz adómentessé válnak.

A h) *ponthoz*: A termőföld nem minősül kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszköznek, így annak értékesítése esetén az ingatlanértékesítésre vonatkozó általános szabályokat lehet alkalmazni.

40. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések a mezőgazdasági őstermelők szabályozásának átalakításával összefüggésben. A szabályrendszer átalakításának következtében 2021-től megszűnik a nemleges nyilatkozat és a kistermelői költségátalány jogintézménye. Továbbá a mezőgazdasági kistermelő mint adójogi kategória is megszűnik. A hatályos szabályok szerint mezőgazdasági kistermelőnek minősülő őstermelők által érvényesíthető kedvezmények, mentességek rendszere átalakul, és a jelenleg a kistermelői bevételi értékhatárhoz kötött kedvezményes rendelkezések a minimálbér törvényben meghatározott többszöröséhez lesznek kötve. Ez utóbbi intézkedés célja az értékhatár valorizációjának megteremtése. Az adórendszer összhangjának megteremtése érdekében a mezőgazdasági kistermelő fogalma a társadalombiztosítási szabályokból is kivezetésre kerül.

41. §

A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény 41. § (1) bekezdése alapján a járulékot fizető mezőgazdasági őstermelő és a (2) bekezdés alapján járulékot fizető mezőgazdasági őstermelő esetében is a járulékfizetés alapja a minimálbérnél alacsonyabb összeg, így az arányosítási szabály valamennyi járulékot fizető őstermelői körre irányadó kell, hogy legyen.

42., 44–47., 49., 61., 72., 77–78. §

A családi gazdaságokra vonatkozó szabályozás átalakításával összefüggő fogalomváltozások miatt szükséges módosítások átvezetése.

43. §

Kodifikációs célú módosítás a MePAR változásátvezetéssel kapcsolatos eljárás egyszerűsítésére a 2019. december 31-én hatályos szabályok ismételt alkalmazásával.

48. §

A mezőgazdasági őstermelőkre vonatkozó szabályozás átalakításával összefüggő fogalomváltozások miatt szükséges módosítások átvezetése.

50. §

A törvény módosítása alapján kamarai tagság a mezőgazdasági őstermelőként történő nyilvántartásba vétellel keletkezik.

51. §

A törvény módosítása alapján a kamarai tagság megszűnik, ha a mezőgazdasági őstermelő az őstermelői nyilvántartásból törlésre kerül.

52. §

A törvény módosítása alapján a tagjegyzék a gazda tekintetében tartalmazza az őstermelők családi gazdaságában történő részvétele esetén az őstermelők családi gazdaságának alapításáról szóló szerződés számát, valamint az őstermelők családi gazdaságában szereplő tagok meghatározott adatait. A tagjegyzék gazdálkodó szervezet tekintetében tartalmazza a családi mezőgazdasági társasági minősítést.

53. §

A rendelkezés az új működési formaként megjelenő őstermelők családi gazdaságának összefüggésében meghatározza az agrárkamara tagdíj fizetésének szabályait.

54. §

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény szerinti helyi földbizottság feladatkörében az agrárkamara a szerződéssel érintett föld fekvése szerinti területi szerve alatt az agrárkamara föld fekvése szerinti megyei elnökségét kell érteni.

55. §

A mezőgazdasági őstermelők és őstermelők családi gazdasága, valamint családi mezőgazdasági társaságok nyilvántartásával kapcsolatos hatósági feladatokat az agrárkamara látja el. Erre tekintettel az adatkezelési szabályokat rögzíti a törvény.

56–58. §

A COVID-19 pandémiás helyzetre tekintettel indokolt annak lehetőségét biztosítani, hogy az agrárkamara megyei és az országos küldöttközgyűlése személyes jelenlét nélkül is megtartható legyen. Ezzel összefüggésben a vonatkozó szervezeti szabályokat is módosítani kell.

59. §

Szövegcsérés módosítások.

60. §

Deregulációs rendelkezések.

62. §

Az *a) pont*hoz: A költségek fedezetére vagy fejlesztési célra folyósított támogatás fogalmának kiegészítése (Katr. 2. § 22. pont) tekintettel arra, hogy a fiatal mezőgazdasági termelők indulásához, gazdaságalapításához adott támogatáshoz hasonlóan működik a mezőgazdasági kisüzemek fejlesztéséhez nyújtandó támogatás is, amely az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában a Vidékfejlesztési Program keretében valósul meg, a hatályos fogalom pedig ezt nem tartalmazza, indokolt annak kiegészítése (az Szja tv. módosításával analóg módosítás).

A *b) pont*hoz: A rendelkezés rögzíti, hogy a termőföld nem minősül kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszköznek, így annak értékesítése esetén az ingatlanértékesítésre vonatkozó általános szabályokat lehet alkalmazni (az Szja tv. vonatkozó részeinek módosításával analóg tartalmú módosítás).

63. §

A mező- erdőgazdasági tevékenység fogalmának pontosítása.

64. §

A módosítás lehetőséget biztosít a bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye számára, hogy temető létesítése vagy bővítése céljából átruházás jogcímen földet szerezhessenek.

65. §

Lehető válik a családi mezőgazdasági társaság számára történő mező-, erdőgazdasági föld átengedése.

66. §

Meghatározásra került az őstermelők családi gazdasága, valamint a családi mezőgazdasági társaság tagja helye az elővásárlási jogra jogosultak között.

67. §

A földnek haszonbérlet, szivességi földhasználat, erdőgazdálkodási haszonbérlet jogcímen megszerzett használati jogosultsága azt eredetileg átengedő fél hozzájárulásával szivességi földhasználat jogcímen továbbengedhető olyan családi mezőgazdasági társaság részére, amelyben a továbbengedő fél tag. A továbbengedés nem érinti a használati jogosultság eredeti átengedőjével szemben fennálló kötelezettségeket.

68. §

Lehető válik a családi mezőgazdasági társaság számára történő mező-, erdőgazdasági föld átengedése.

69. §

Meghatározásra került az őstermelők családi gazdasága, valamint a családi mezőgazdasági társaság tagja helye az előhaszonbérleti jogra jogosultak között.

70. §

Az a) ponthoz

A kiegészítő tevékenységek körébe tartozóan szükséges szerepeltetni az erdőgazdálkodási szolgáltatási tevékenységeket is, ahogyan a mezőgazdasági szolgáltatási tevékenységek is szerepelnek.

A b) ponthoz

A föld tulajdonjogának haszonélvezet fenntartásával történő átruházására csak közeli hozzátartozók részére kíván a módosítás lehetőséget biztosítani.

71. §

Hatályon kívül helyező rendelkezés.

73. §

A szivességi földhasználati szerződésre vonatkozó rendelkezések újraszabályozásával lehetőség nyílik arra, hogy a családi mezőgazdasági társaság tagja a családi mezőgazdasági társaság részére ezen jogcímen átengedje a föld használati jogosultságát, akár olyan esetben is, ha azt maga is valamely földhasználati jogcímen kapta.

74. §

A kényszerhasznosítóként történő kiválasztás során előnyt élveznek családi mezőgazdasági társaság és az őstermelők családi gazdaságának tagjai.

75. §

A módosítás egyértelművé teszi, hogy erdőnek minősülő föld esetében szivességi földhasználati szerződéses jogcímen is átengedhető a használati jogosultság a rá vonatkozó feltételeknek megfelelően.

76. §

Hatályon kívül helyező rendelkezés.

79. §

Az őstermelő szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettsége az őstermelőkre vonatkozó új szabályrendszer miatt átfogóan módosul. A biztosított mezőgazdasági őstermelő a tárgyévi összevont adóalapba tartozó őstermelői tevékenységből származó jövedelme, de legalább a minimálbér vagy a magasabb összegű társadalombiztosítási ellátások megszerzése érdekében vállalt összeg után fizeti meg a szociális hozzájárulási adót.

Ezen főszabálytól eltérően az átalányadózást választó biztosított mezőgazdasági őstermelőnek a minimálbér után kell a szociális hozzájárulási adót megfizetnie, azzal, hogy az átalányadózást választó az éves minimálbér ötszörösét az adóévben el nem érő mezőgazdasági őstermelő mentes a szociális hozzájárulási adó alól. A biztosítási jogviszonnyal nem rendelkező mezőgazdasági őstermelő – függetlenül attól, hogy átalányadózással vagy tételes költségelszámolással állapítja meg az adóalapját – az összevont adóalapba tartozó őstermelői tevékenységből származó jövedelme után köteles a szociális hozzájárulási adó megfizetésére.

A legkisebb őstermelők, akik az Szja tv. 23. §-ában megjelölt bevételi értékhatárt (az éves minimálbér felét) nem érik el, és így mentesek a személyi jövedelemadó megfizetése alól, a szociális hozzájárulási adó kötelezettség alól is mentesülnek. Ez utóbbi mentesség költségelszámolási módtól és biztosított státuszról függetlenül megilleti a legkisebb őstermelőket, feltéve, hogy a biztosított kistermelő nem egy választott magasabb járulékalap után fizeti meg a társadalombiztosítási járulékot.

80. §

Szövegcsérés módosítások.

81. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

82. §

A családi mezőgazdasági társaságokra, valamint a családi gazdaságokra vonatkozó szabályozás átalakításával összefüggő fogalomváltozások miatt szükséges módosítások átvezetése.

83. §

2021-től az a mezőgazdasági őstermelő fizetheti a társadalombiztosítási járulékot a megelőző évi bevétele 15 százaléka után, akinek az őstermelői tevékenységből származó, tárgyévet megelőző évben elért bevétele nem haladja meg a tárgyévet megelőző adóév éves minimálbérének az ötszörösét. Tekintettel arra, hogy a mezőgazdasági őstermelőkre vonatkozó új szabályozás értelmében az Szja tv. rögzíti, hogy az a támogatás nem minősül bevételnek, az Szja tv. rögzíti az őstermelői tevékenységre tekintettel kapott támogatásokat a járulékalap meghatározásánál sem kell figyelembe venni.

84. §

Átmeneti rendelkezés beiktatása annak érdekében, hogy egyértelművé váljon, mely időszak tekintetében mely jogszabályi rendelkezést szükséges alkalmaznia a magánszemélynek a családi járulékkedvezmény érvényesítésekor.

85. §

Hivatkozás pontosítása, hogy a tanulószervezetek esetében valamennyi társadalombiztosítási kötelezettséget és jogosultságot (biztosítás, járulékalap, járulékfizetés, ellátásokra való jogosultság megállapítása szempontjából a 2019. december 31-én hatályos szabályok szerint kell teljesíteni).

86. §

Az átmeneti rendelkezés kimondja, hogy 2021-ben a 2020. december 31-én hatályos Szja tv. szerinti mezőgazdasági kistermelő a tárgyévet megelőző évi – támogatások nélküli – bevételenek 15 százaléka után fizeti meg a társadalombiztosítási járulékot, amennyiben a tárgyévet megelőző évben elért – támogatások nélküli – bevétele

nem haladja meg a 2020. december 31-én hatályos Szja tv. szerinti mezőgazdasági kistermelőre vonatkozó bevételi értékhatárt.

87. §

Szövegcsérés módosítások.

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet módosításáról szóló 534/2020. (XI. 30.) Korm. rendelethez

Az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A jogszabály-módosítás célja, hogy az adatkezelésre hatáskörrel rendelkező hajózási hatóság kijelölésével megteremtse az európai hajóadatbázisról szóló, 2020. január 20-i (EU) 2020/474 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelettel való összhangot.

Az európai hajóadatbázisról szóló, 2020. január 20-i (EU) 2020/474 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet alkalmazásának kötelezettsége kizárja a víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény 48/C. § (2) bekezdésének alkalmazását.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.